

فئودور داستایوفسکی

قمار باز

مترجم: جلال آل احمد

www.ketab.ir

سرشناسه: داستایوفسکی، فنودور میخائیلوویچ، ۱۸۲۱ - ۱۸۸۱ م، Dostoyevsky, Fyodor
 عنوان و نام پدیدآور: قمارباز/ فنودور داستایوفسکی؛ مترجم جلال آل احمد. مشخصات نشر: تهران: آوای مهدیس، ۱۳۹۷. مشخصات ظاهری: ۲۳۴ ص. شابک: ۹-۶۹-۷۳۹۹-۶۰۰-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: عنوان اصلی: Igrok یادداشت: کتاب حاضر از متن فرانسه با عنوان «Le joueur» به فارسی برگردانده شده است. یادداشت: کتاب حاضر در سال‌های مختلف توسط مترجمین و ناشرین متفاوت منتشر شده است. موضوع: داستان‌های روسی - قرن ۱۹ م. شناسه افزوده: آل احمد، جلال، ۱۳۰۲ - ۱۳۴۸، مترجم. رده بندی کنگره: ر/ PG ۳۳۶۰ ق ۸ ۱۳۹۷ رده بندی دیویی: ۸۹۱/۷۳۳ شماره کتابشناسی: ۵۵۹۶۳۹۶

میدان انقلاب، خیابان شهدای زائرین، پلاک ۶۳، واحد ۱

تلفن: ۸-۶۶۴۷۶۵۷۶

قمارباز

فنودور داستایوفسکی

مترجم: جلال آل احمد

نوبت چاپ: چهارم ۱۴۰۳

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است

شابک: ۹-۶۹-۷۳۹۹-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۱۹۰۰۰۰ تومان

قمارباز نخستین ترجمه‌ی جلال آل احمد است از زبان فرانسه؛ و مال پاییز سال ۱۳۲۷. جلال در آن موقع بیست و پنج ساله است. دو سه سالی است که از تحصیل رشته‌ی ادبیات فارسی دانشگاه تهران فراغت یافته و دو سالی است که در دبیرستان شریف تهران، دبیر ادبیات است (با حقوق ماهانه‌ای کمتر از دویست تومان!)

سال ۱۳۲۷ در تاریخ سیاسی ما، سال تکلیف شدن محمدرضای پهلوی جوان و بالغ است. شاه جوان دیگر آمادگی امر و نهی شنیدن از نخست‌وزیران پیرسالی چون فروغی و قوام و... را ندارد. اراده‌ی خود را، مافوق اراده‌ی پیرسالاران سیاست می‌خواهد و این به معنای شروع یک دوران تازه‌ای است در دیکتاتوری و خفقان. بهمن ماه همین سال، اولین ترور بازی شاه، تدارک دیده می‌شود. تیر می‌آید ولی قضا می‌شود! و این خیمه‌شب بازی در مراسم دانشگاه، می‌انجامد به تخته کردن بساط و دکان همه‌ی احزاب و مطبوعات، از جمله تخته کردن دکان حزب توده.

اما در سال ۱۳۲۷، در تاریخ حیات جلال، نخستین سالی است که او فعالیت سیاسی و حزبی ندارد. یک سال پیش، همراه جمعی از همفکران خویش، همه سرخورده از حزب توده، از حزب انشعاب کرده است. ساعات فراغتی که در طول روز و در چند سال قبل، صرف فعالیت‌های حزبی می‌شد، اینک که فعالیت‌های حزبی جلال متروک مانده، آزاد است. جلال نیز نیاز داشته است به اشتغال تازه‌ی جانشینی. جلال اهل قمار و عرق و رقص و اشتغالات مرسوم آن سالیان نیست. ترجمه‌ی قمارباز از زبان فرانسه، حکایت دارد از این مواضع.

قبل از این کتاب، جلال، چند کتاب چاپ کرده است. همه را به نفقه‌ی جیب خویش. یکی‌اش عزاداری‌های نامشروع که مقاله‌ای است انتقادی در مسائل اعتقادی؛ و دوتایش، دو مجموعه قصه‌ی دید و بازدید و سه تار است. قمارباز نخستین کتابی است که از او چاپ شده است و بدون این که هزینه‌ای کرده باشد. و افزون بر آن، سیصد تومان هم حق ترجمه گرفته است. (معادل یک ماه و نیم حقوق و موجب ماهانه‌ی شغلی‌اش.)

ناشر نخستین، حسن معرفت است. صاحب آبلیموفروشی معروفی در شیراز و مدیر کانون معرفت در تهران، که یک بنگاه انتشاراتی است. اما نوجو و مبتکر. یک دوسالی است دست به انتشار مجموعه‌ای زده است به نام صد کتاب از صد نویسنده‌ی بزرگ دنیا. قمارباز، کتاب پنجم آن مجموعه است. کانون معرفت نخستین ناشری است که داوطلب چاپ ترجمه‌ای از جلال شده است. جلالی که در آن روزگار، نویسنده‌ی تازه‌کار و بی‌بازاری است. ناشر، سرمایه را به پشتوانه‌ی دایستایوسکی به کار انداخته است و شاید هم به اعتبار دوستی‌اش با ابراهیم گلستان.

ابراهیم گلستان دوست هم‌فکر جلال است و هم حزب هم. اما دوست هم‌شهری و هم‌کلاس حسن معرفت نیز هست. این امر، باعث و بانی تولد کتاب فارسی قمارباز است.

پس از مرگ جلال، به سفارش همو، در نظر بود که آثار چاپ شده‌اش نیز همراه باشد با اصلاحات و تجدیدنظرهای بعدی، به همین جهت بود که اوصیای جلال، نخستین کارشان تماس گرفتن با ناشران آثار جلال بود. کانون معرفت از زمره‌ی ناشرانی بود که راه اصلاح و تجدید نظر در ترجمه‌ی ابتدایی قمارباز را بست. و اوصیای جلال، چون حال و سر عناد نداشتند، قمارباز را از حوزه‌ی نظارت خویش خارج کردند و به این ترتیب بود که چاپ‌های متعدد و گوناگونی (در قطع جیبی و رقعی و وزیری) از

آن کتاب چاپ و پخش شد و پیداست بدون رضایت اوصیا و به ناحق. چندسالی است که حسن معرفت، مدیر کانون معرفت، به جوار رحمت حق پیوسته است و خدایش بیامرزد! آن طور که پیداست، عقبه‌ی وی کانون معر را روشن نمی‌خواهند و دو سالی است آن ترجمه نایاب است. اینک انتشارات فردوس، با اطلاع از سوابق امر، داوطلب تجدید چاپ آن کتاب است و به ما مراجعه کرده است؛ و ما بدون آن اصلاحات، حاضر به چاپ تازه نبودیم. ناشر رضا داد به حروف چینی و چاپ تازه. در این تجدید چاپ تجدیدنظر شده، دو نوع تغییرات اصلی و فرعی زیر انجام شده است:

۱. اصلاحات خود جلال را، از حاشیه‌ی چاپ اول کتاب سند قرار داده‌ایم.
 ۲. سلیقه‌های جلال را در باب آثار بعدی‌اش، چه در املاء و چه در انشاء، مراعات کرده‌ایم و باز چندین چاپ‌های اول ده پانزده سال آخر حیات خود جلال است.
- این کتاب دومین چاپ قمارباز باید در حساب آید و به بیانی، اثری تازه.

شمس آل احمد ۱۳۷۵

این کتاب از روی ترجمه‌ی فرانسوی آثار کامل داستایوسکی از انتشارات N.R.F چاپ سال ۱۹۳۱، ترجمه شده است. کتاب قمارباز در این سلسله به وسیله‌ی هانری مونگو^۱ به فرانسه درآمده و باید گفت که دقیق‌ترین ترجمه‌های این کتاب به زبان فرانسه است.

این نکته را مترجم با مقایسه‌ای که میان ترجمه‌ی این شخص و ترجمه‌ی دیگری که هالپرین کامنسکی^۲ کرده است دریافت. نسخه‌ی اخیر را که به وسیله‌ی کتابخانه‌ی رولیه پلون^۳ در سال ۱۹۳۰ چاپ شده، مترجم از آقای دکتر خاطری به امانت گرفت و به این وسیله از ایشان تشکر می‌کند.

ج.آ.

www.ketab.ir

^۱. Henry Mogault

^۲. Halferine Kaminsky

^۳. Relieeplon